

Globální nerovnováhy, globální krize: vhodné prostředí k harmonizaci fiskální a sociální politiky v EU?

prof. Ing. Milan Šikula, DrSc.
ředitel Ekonomického ústavu Slovenské akademie věd

Vědeckopopularizační seminář
Harmonizace fiskální a sociální politiky v EU?
Brno, 4. května 2012

Tento seminář je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

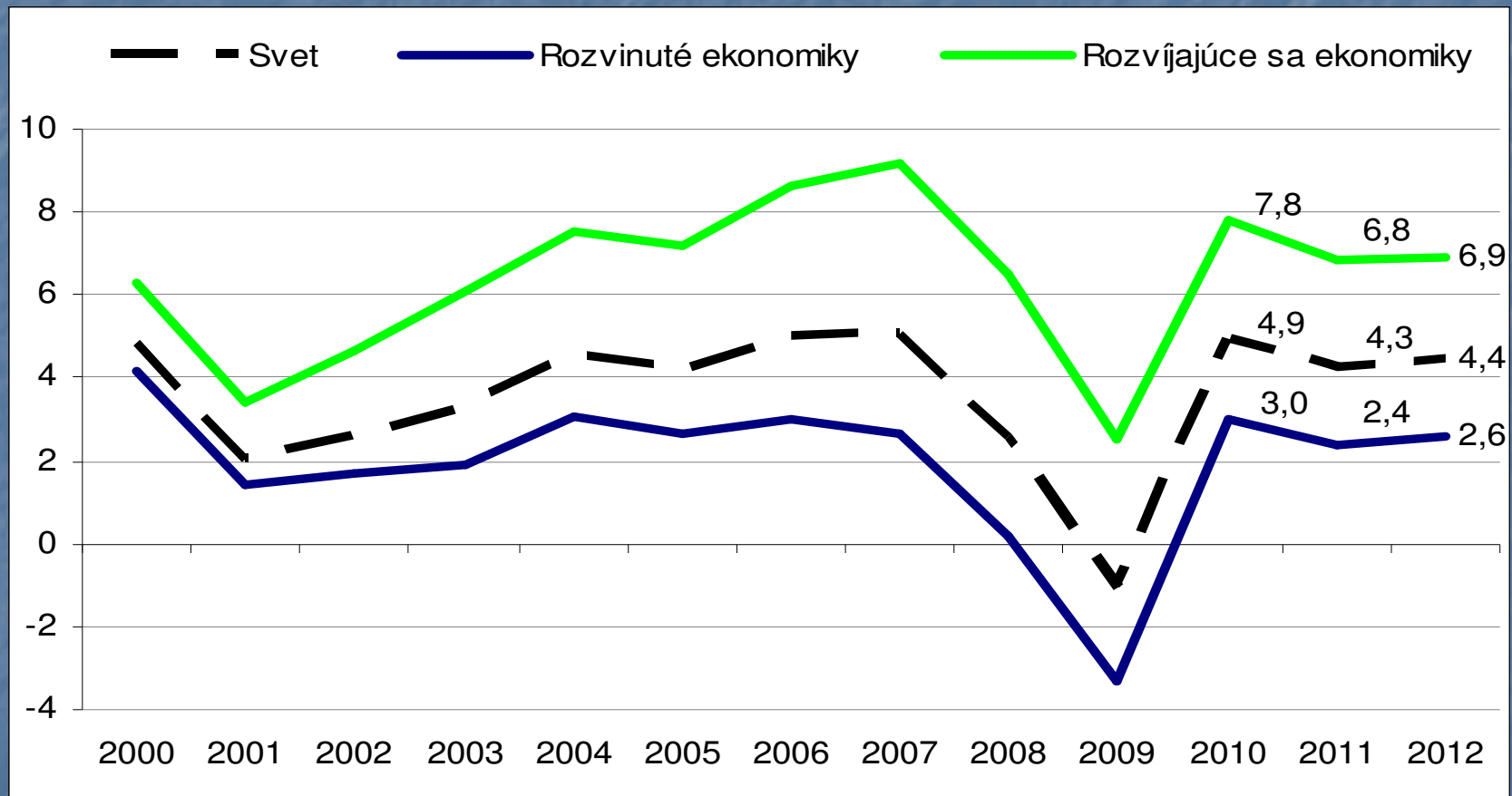
GLOBALNE NEROVNOVÁHY, GLOBALNA KRÍZA: VHODNÉ PROSTREDIE K HARMONIZÁCII FIŠKÁLNEJ A SOCIÁLNEJ POLITIKY EÚ?

Prof. Ing. Milan Šikula, DrSc.

Vedecko-popularizačný seminár
Harmonizace fiskální a sociální politiky v EU?

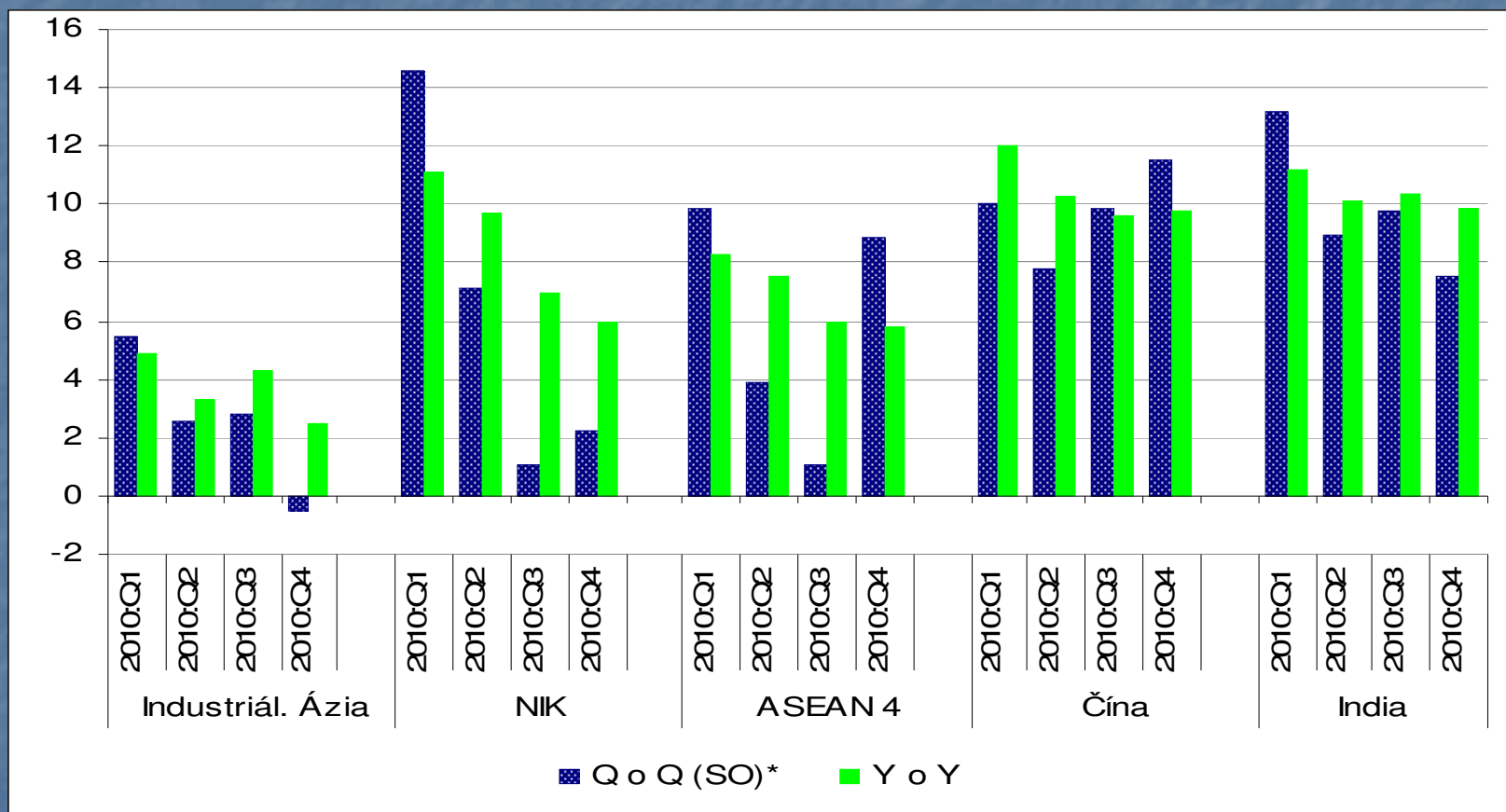
Brno, 4. mája 2012

Perspektívny vývoj svetového outputu (v %)

Prameň: Vlastné spracovanie na základe údajov IMF (2011a).

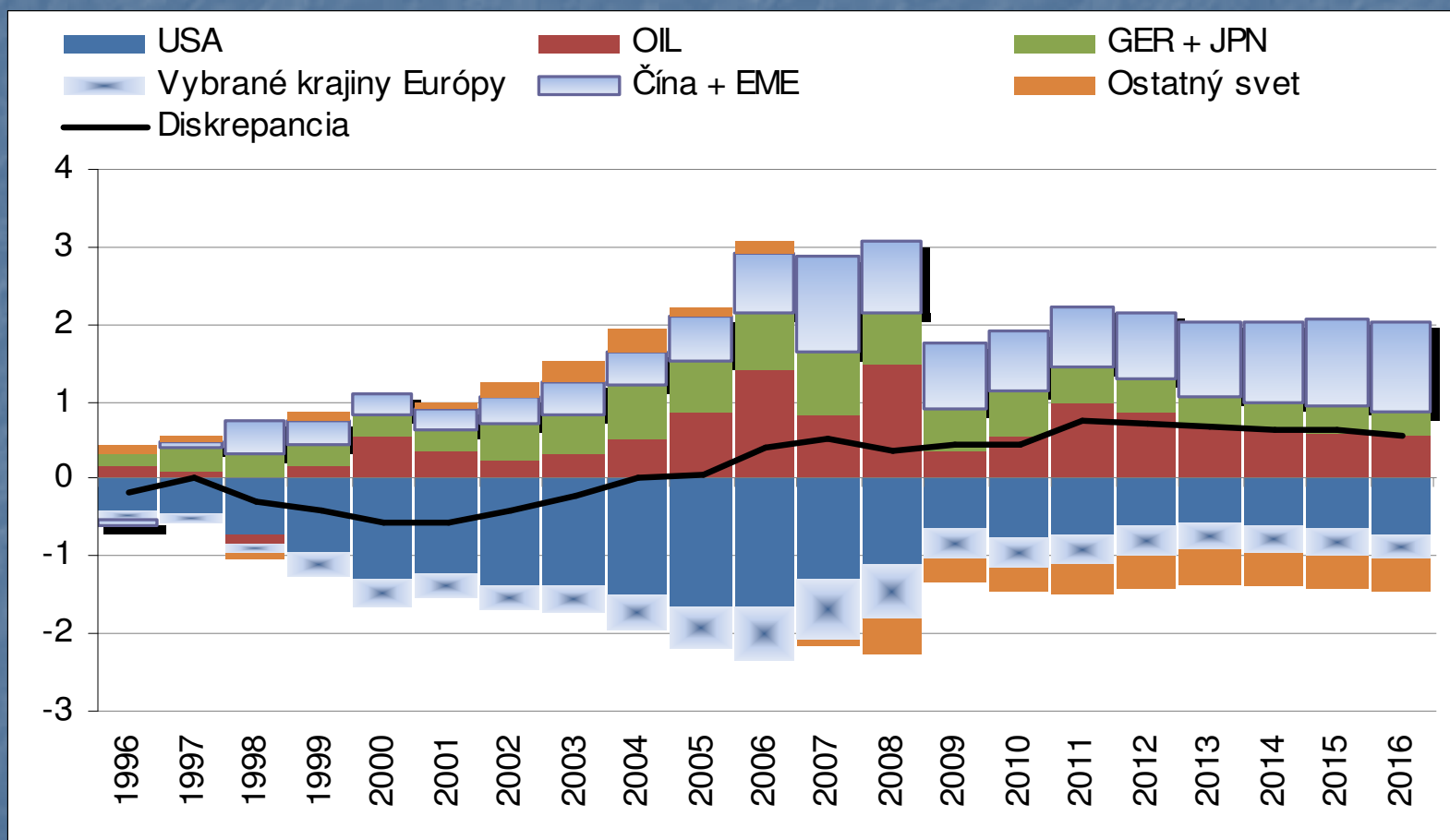
Rast hrubého domáceho produktu Ázie (v %)

Poznámka: NIK – novoindustrializované krajiny.

Prameň: Vlastné spracovanie na základe údajov IMF (2011b).

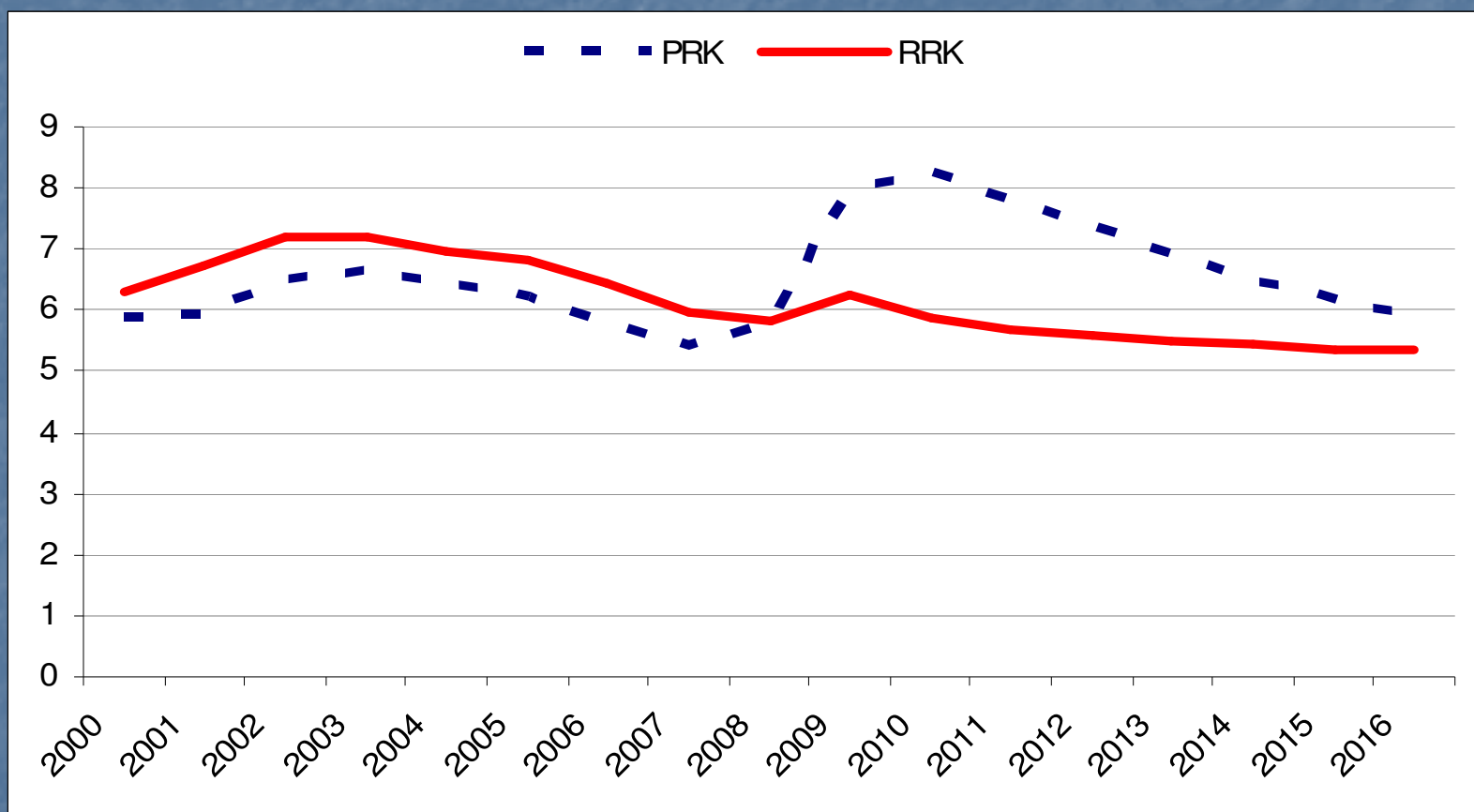
Stav bežného účtu ako % z HDP

Poznámka: OIL – krajiny exportujúce ropu; GER + JPN – Nemecko + Japonsko; Čína + EME – Čína a rozvíjajúce sa ekonomiky.

Prameň: Vlastné spracovanie na základe údajov IMF (2011a).

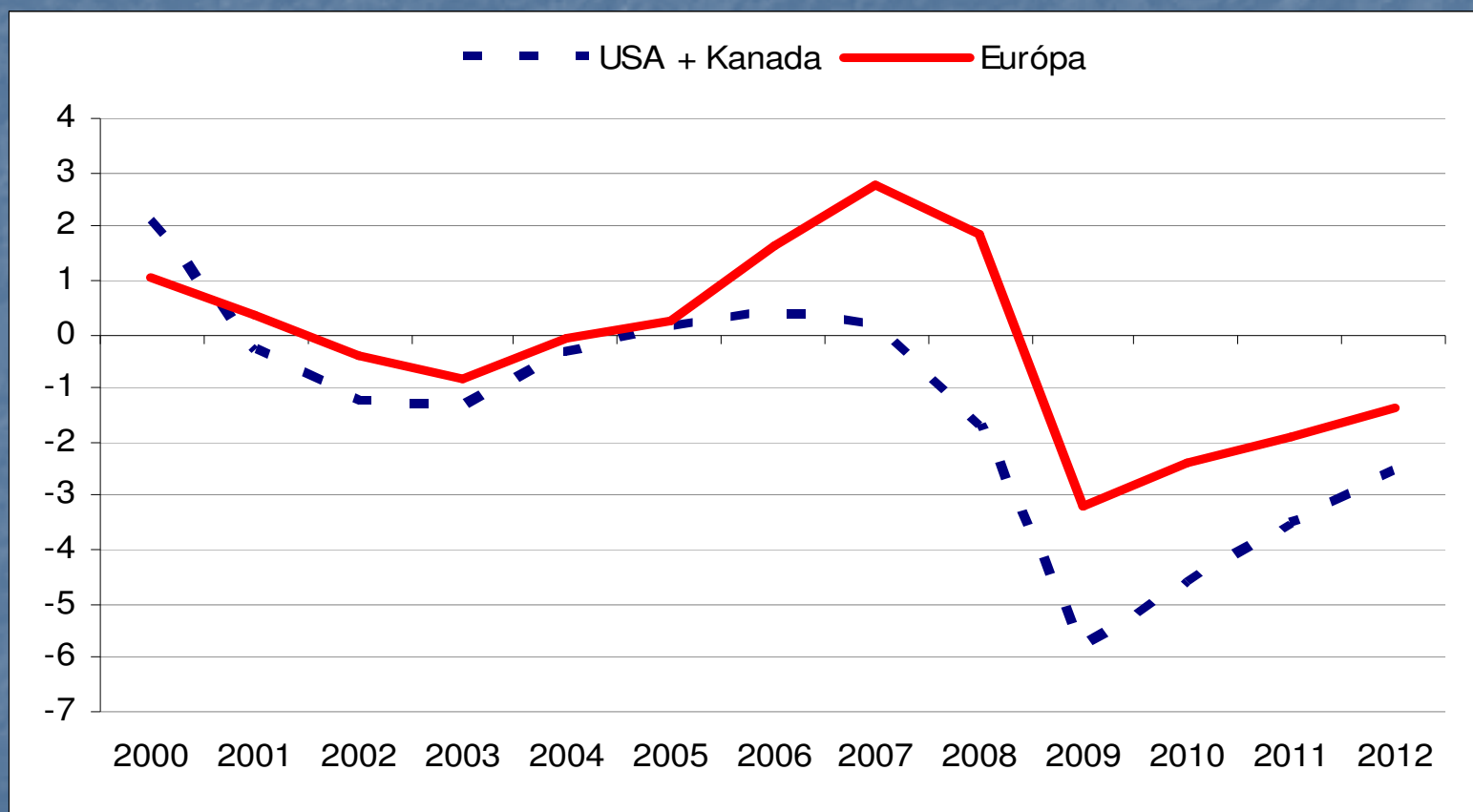
Nezamestnanosť v rozvinutých, rozvíjajúcich sa a rozvojových krajinách (v %)

Poznámka: PRK – priemyselné rozvinuté krajiny a RRK – rozvíjajúce sa a rozvojové krajiny.

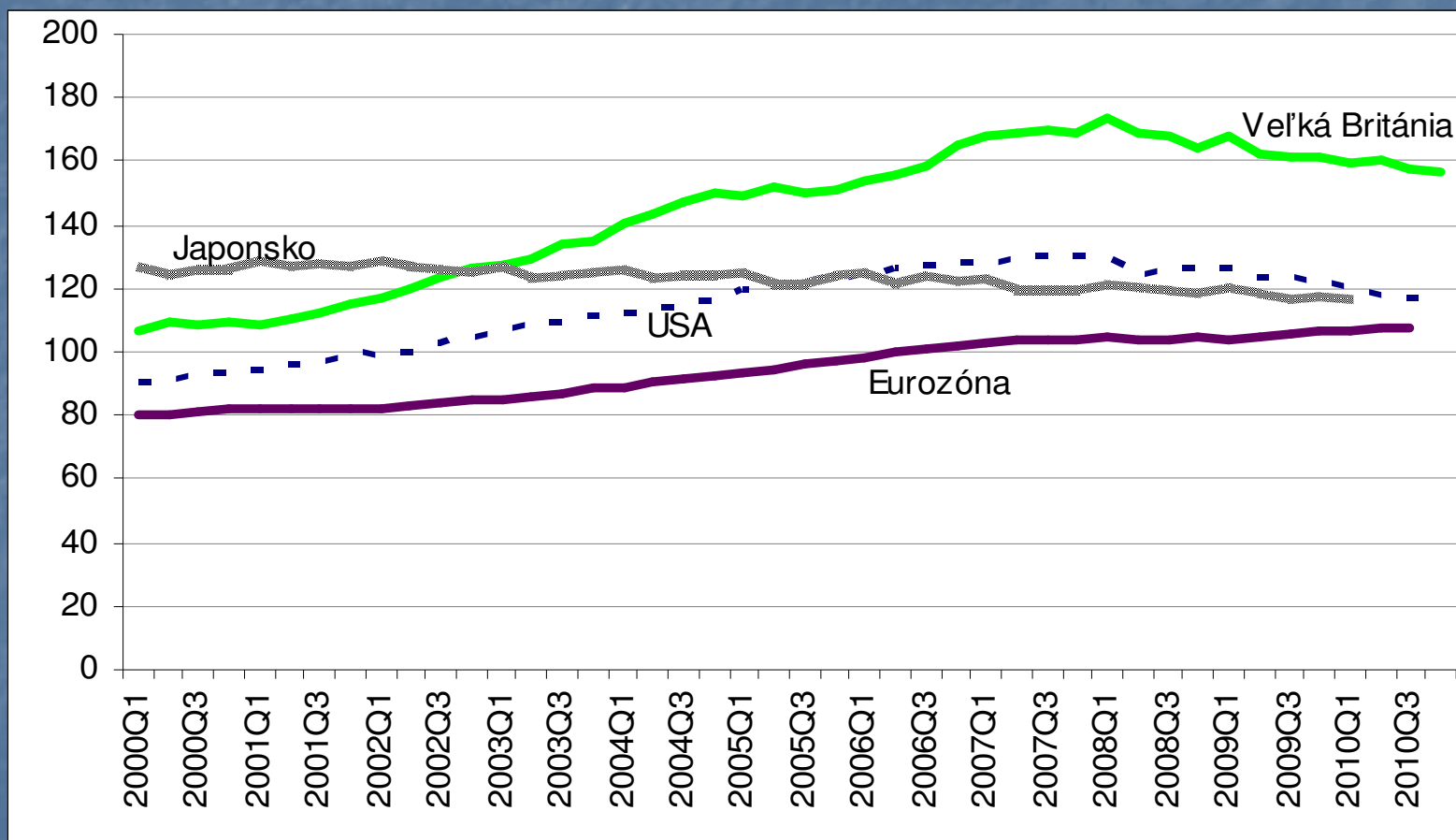
Prameň: Vlastné spracovanie na základe údajov IMF (2011a).

Vývoj produkčnej medzery v Severnej Amerike a Európe (2000 – 2012)

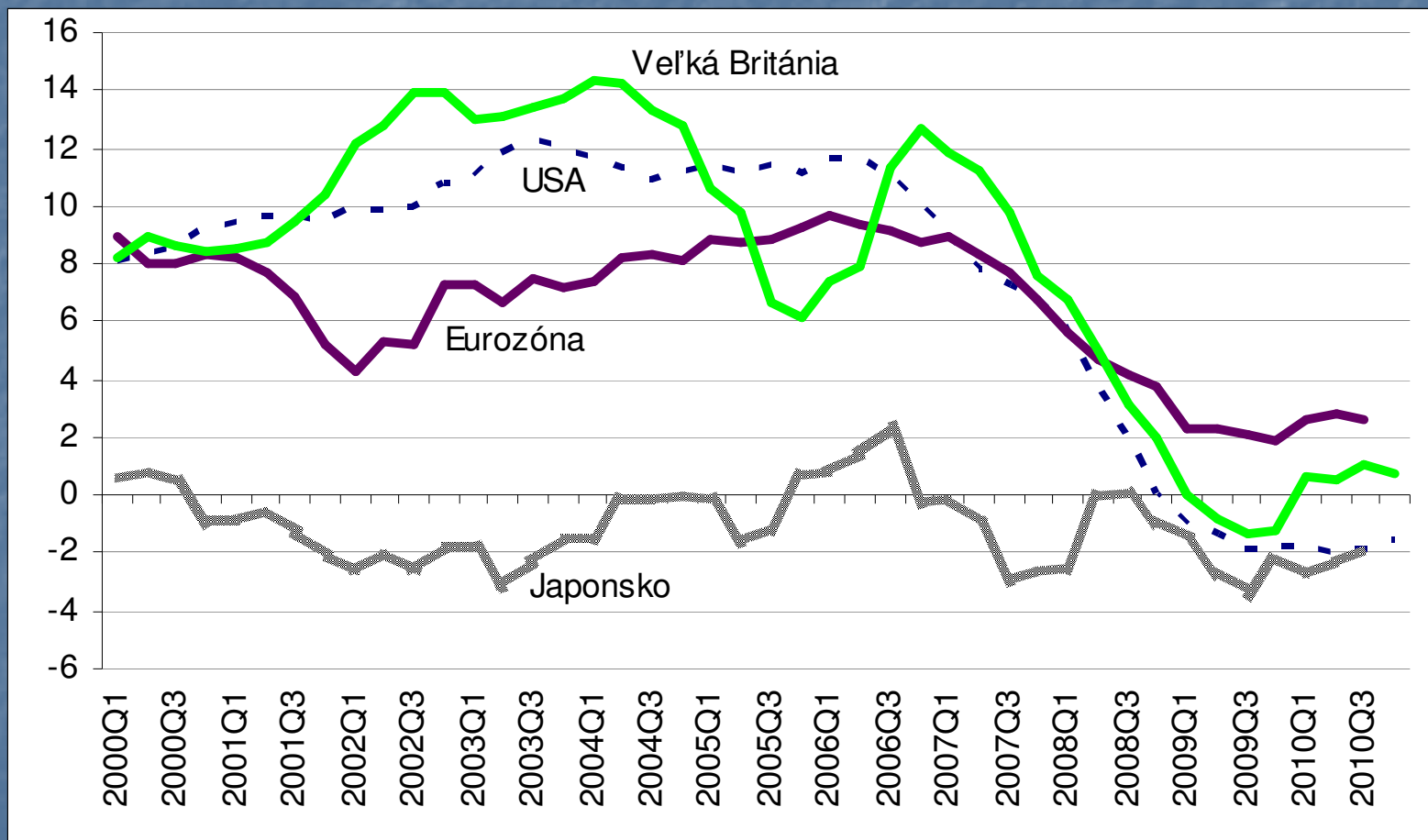
Prameň: Vlastné spracovanie na základe údajov IMF (2011a).

Pomer dlhu domácností k príjmom vo vybraných regiónoch (v %)

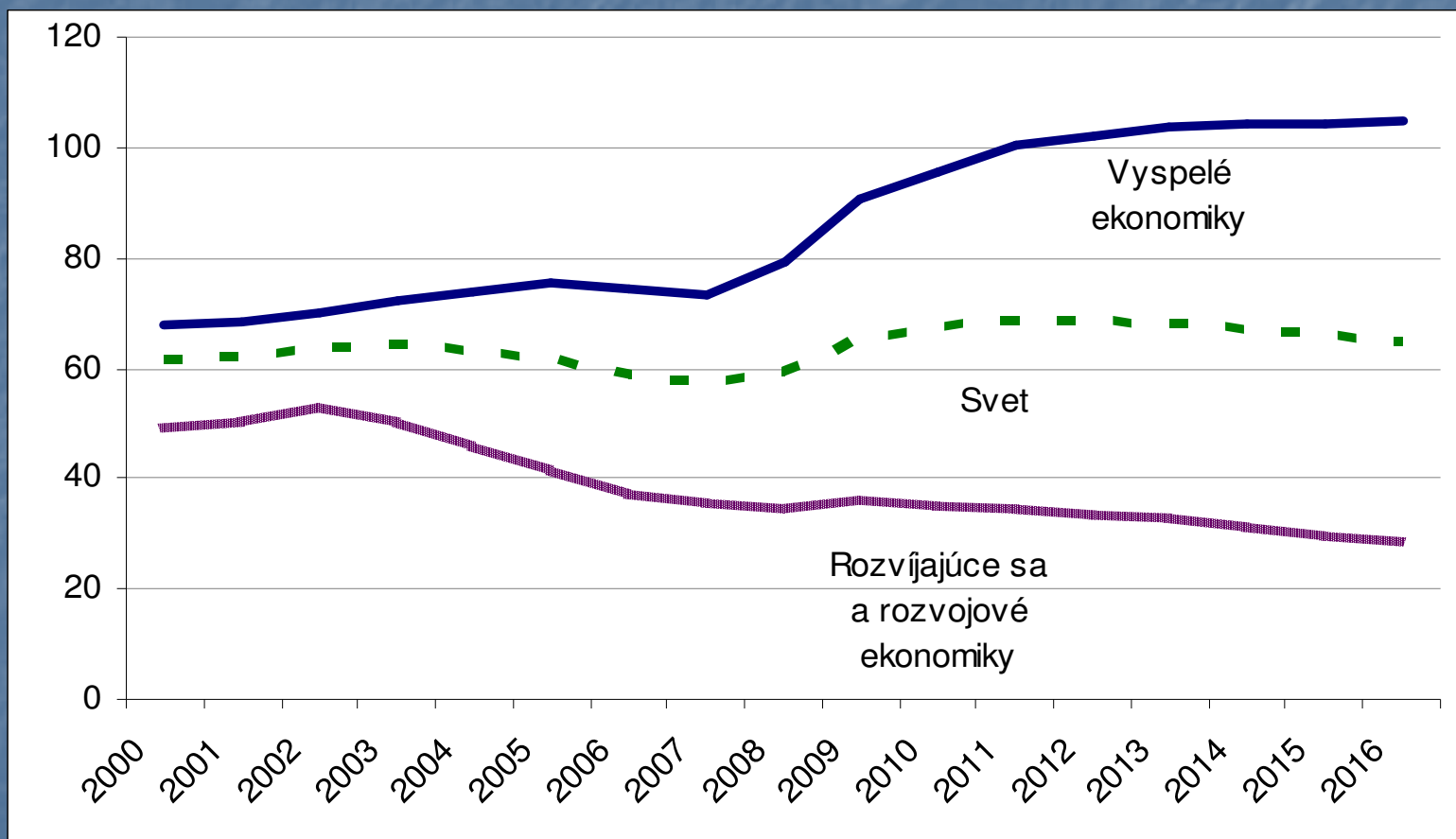
Prameň: Vlastné spracovanie na základe údajov IMF (2011a).

Tempo ročného rastu dlhu domácností vo vybraných regiónoch (v %)

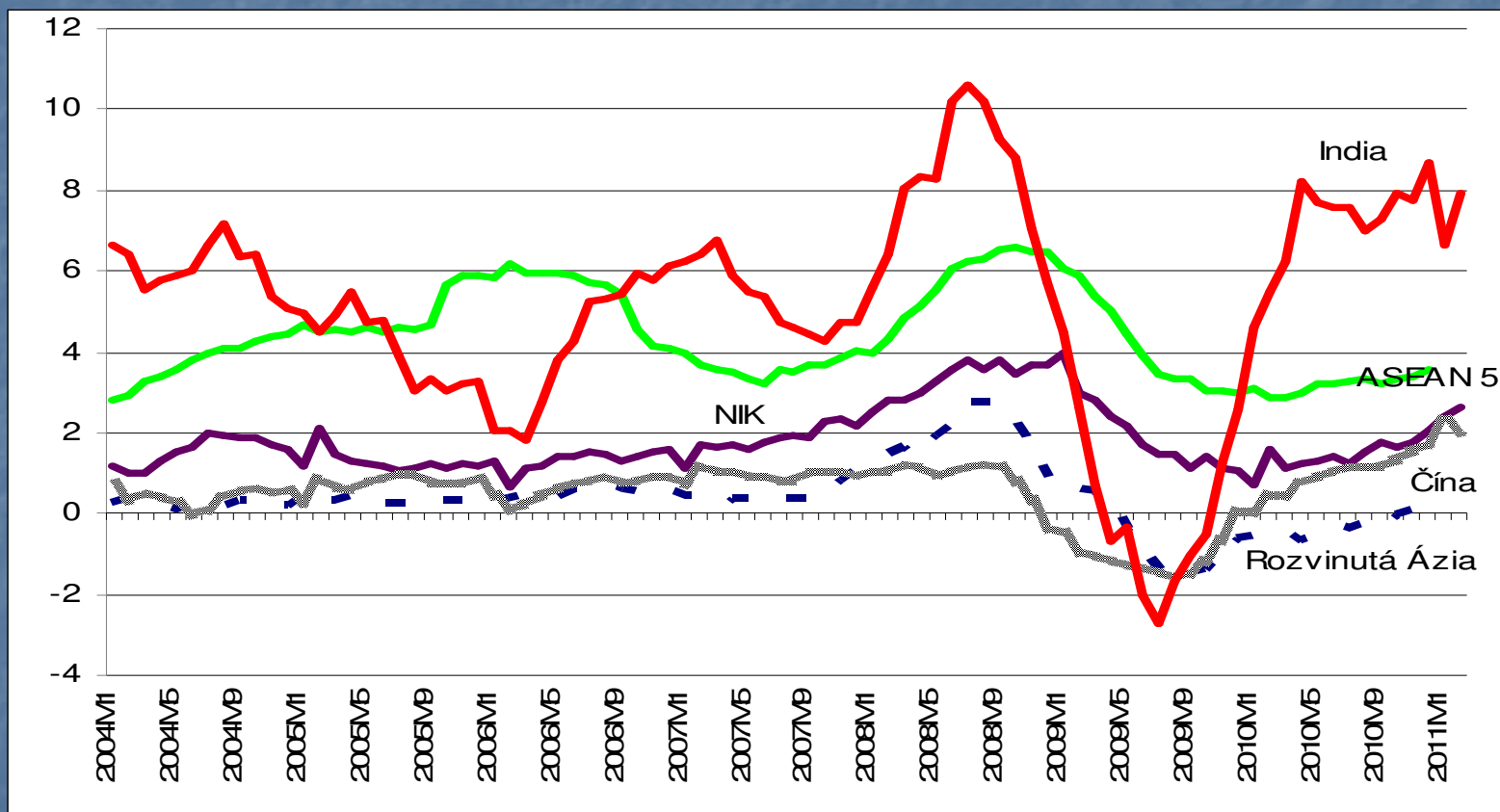
Prameň: Vlastné spracovanie na základe údajov IMF (2011a).

Vývoj veřejného dluhu vybraných skupín krajín

Prameň: Vlastné spracovanie na základe údajov IMF (2011a).

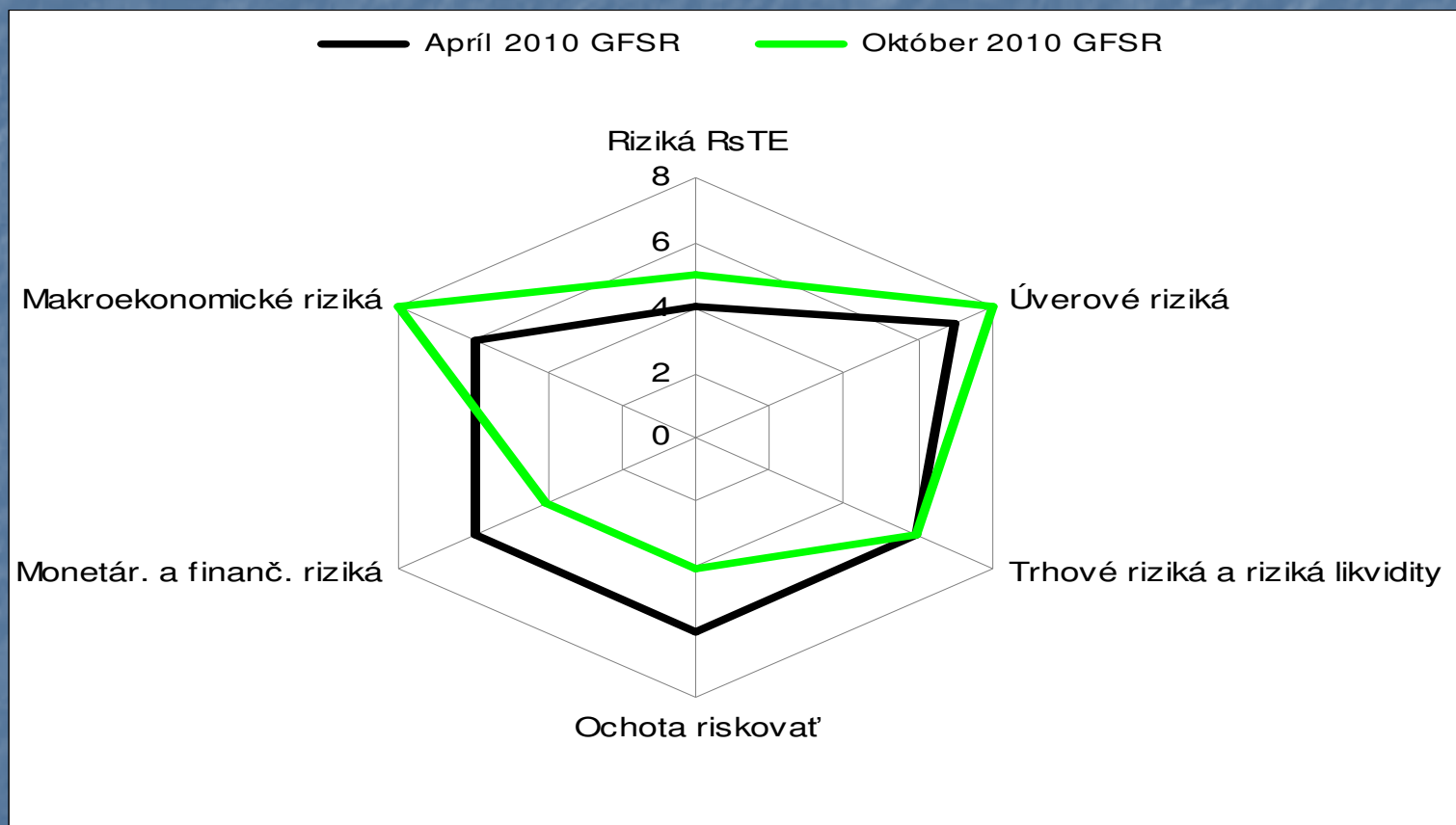
Jadrová inflácia v rozvíjajúcich sa ekonomikách (2004 – 2011)

Poznámka: NIK – novoindustrializované krajiny.

Prameň: Vlastné spracovanie na základe údajov IMF (2011b).

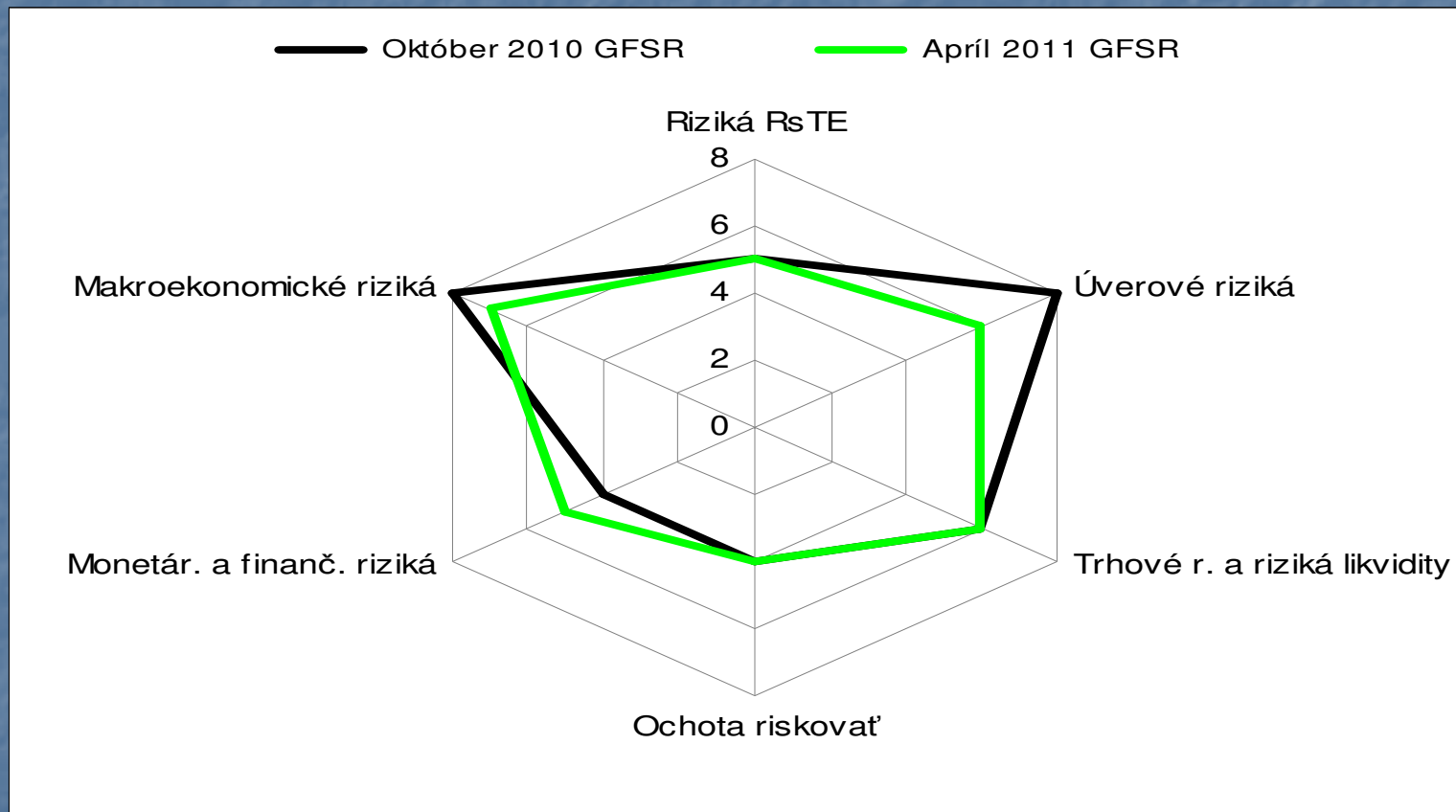
Riziká globálnej finančnej stability v roku 2010

Poznámka: RsTE – rozvíjajúce sa trhové ekonomiky.

Prameň: Vlastné spracovanie na základe údajov IMF (2011c).

Riziká globálnej finančnej stability v apríli 2011

Poznámka: RsTE – rozvíjajúce sa trhové ekonomiky.

Prameň: Vlastné spracovanie na základe údajov IMF (2011c).

Potreba novej paradigmy

- Prelomová doba – primárny vplyv prehĺbujúcich a bezprecedentných dôsledkov kvalitatívne nového krízového procesu na reálnu ekonomiku, sociálnu sféru i celú spoločnosť
- Prekvapujúci vznik krízy, gradovanie jej deštruktívneho charakteru a neúčinnosť a bezmocnosť protikrízových AP
- Spochybnili paradigmu hlavných prúdov ekonomickej teórie a vytýčili pre ek. vedu nové výzvy
- sebavedomé vyhlásenia, „že svetová ekonomika môže z času na čas utrpieť menší pokles, ale dni skutočne veľkej recesie, pozri P. Krugman (2009): Návrat ekonomickej krízy. Praha: Vyšehrad). Dnes je zrejmé, že návrat do predkrízových pomerov nie je možný tak v reálnom ekonomickom vývoji, ako aj ku krízou prekonaným ekonomickým teóriám

Tri línie obsahovej a metodologickej inovácie ekonomickej vedy

- adekvátnejšia reflexia novej kvality ekonomických javov a procesov v organickej celistvosti so sociálnym, environmentálnymi, politickými, morálnymi a civilizačnými aspektami fungovania spoločnosti
- návrat, či rehabilitácia starších teórií vytesňovaných prevládajúcim dobovým prúdom, ich overenie, či adaptovanie v kontexte súčasných zmenených podmienok
- odhaľovanie skrytých, či zjavných cielene záujmovo deformovaných teórií a prístupov, odvádzajúcich pozornosť od podstaty a skutočných príčin, zakrývajúcich či podporujúcich morálny hazard a pod.

Dlhý „super“ finančný cyklus Roya Allena

- Financial Crises and Recesion in the Global Economy (2009)
- C. Reinhartová, K. Rogoff – historické dáta od 1800 – 7,2 % a 8,3 % rokov v kríze
- Allen – ekonometrická analýza – „hlavolamy“ ponuky a dopytu po peniazoch
- kľúčové štruktúrne zmeny vo finančných trendoch – nové črty využívania peňazí, úveru, kapitálu a bohatstva – separácia fin. trhov od procesov HDP
- od 80. rokov dlhý boom – do 2007 fin. trhy začali žiť vlastným životom
- finančné trhy – vyhľadávanie vlastného zisku nezávisle od tovarov a služieb
- dôležitý zdroj špeciálneho dopytu po peniazoch – absorbuje peňažnú likviditu ďaleko od pozorovateľného používania peňazí v reálnej ekonomike
- fin. transakcie na základe pákového efektu absorbovali novovytvorenú silu peňazí ďaleko nad úroveň predikcií modelov rovnováhy – nafúknutie cien aktív a stimulácie výroby a spotreby ďaleko nad predikciami – a opačne!
- procesy, ktoré vygenerovali dlhý boom determinujú ich dlhé prekonávanie

Nevyhnutnosť metodologickej inovácie

- expanzia a globalizácia fin. trhov nadobudla charakter znalostne interaktívnych procesov, ktoré nie je možné modelovať modelmi všeob. ek. rovnováhy ale prístupmi 3. a 4. rádu komplexity (psychologické, živočíšne pudy) G. Akerlof a R. Schiller Živočíšne pudy
- novým komplexnejším prístupom prehýbil poznanie zmenených vnútorných mechanizmov čoraz autonómnejšieho fungovania fin. trhov a ich znerovnovážňujúceho vplyvu na vývoj reálnej ekonomiky

Riešenie:

- zredukovať počet mien a podporovať regionálne menové bloky
- vyvinúť stabilnejšie dopredu orientované fin. trhy – väčšie rezervy
- lepšie riadiť globálne likviditu vzhľadom k absorpčnej kapacite trhov a rýchlosti peňazí, k produktívnemu užitiu, psychologické faktory

HISTORICKY PODMIENENÝ CHARAKTER ŠTÁTU A JEHO FUNKCIÍ

- štát ako dynamický jav, premenlivý v čase, s viacerými dimenziami historickej podmienenosti, kľúčové rozlíšenie nasledovných dimenzií
- v rámci celkového vývoja civilizácie
- v rámci hlavných etáp civilizácie
- v rámci etapy formovania postindustriálneho rozvoja a procesu globalizácie
- v rámci národných špecifík a vplyvu interakcie s inými štátmi
- v rámci dobovo prevládajúceho charakteru ideologického konceptu kľúčových aktérov politiky štátu
- veľká časová a obsahová národnoštátna diverzita – neudržateľnosť uniformity Washingtonského konsenzu

NÁČRT HISTORICKEJ RETROSPEKTÍVY FORMOVANIA ŠTÁTU

- Prvé štáty (obyvateľstvo, územie a mocensko správny aparát) pred 6. tisíc rok.
- Pojem štát – od 16. storočia ako osobitnej inštitúcie, suverenita, nezávislá od Boha a nie vlastníctvo panovníka
- Národný štát 1648 Münster Osnabrück – dočasný mier – zmluvami sa založila koncepcia nár. štátu a medzištátneho systému
- Odvtedy sa začal formovať a fungovať systém zložený z diskretných nár. štátov ako interaktívnych jednotiek; 300 rokov kapitalizmu
- Z hľadiska hlavných etáp – kľúčové rozhranie – industriálnej a postindustriálnej, predglobalizačnej – globalizačnej – prelomové 70. roky
- Historické medzníky – Veľká kríza 30. rokov a 2. svet. vojna – zlyhanie liberálnych koncepcií – štát sa stal dôležitý ek. aktér – „pravidlá hry“, doladovanie cyklu, nástroje fiškálnej politiky (štruktúra daní, progresivita), sociálne a investičné výdaje rastúci podiel na HDP, štát blahobytu indikatívne plánovanie. 50. a 60. „zlaté“ dekády

ŠTÁT V PREDSTAVÁCH NAJVÝZNAMNEJŠÍCH RENESANČNÝCH A OSVIETENECKÝCH MYSLITEĽOV

- N. Machiavelli (1469-1527) - autor pojmu „štát“, ktorého pre jeho odidealizovaný prístup opisu politiky môžeme označiť ako politického realistu
- J. Bodin - (1530-1569) považovaný za otca modernej koncepcie štátnej suverenity
- V období osvietenstva akcentujúceho ľudský rozum sa zdôrazňovalo poňatie štátu, ktorý má slúžiť svojim občanom a „národnému záujmu“, ktorý je oddelený od náboženských a moralizujúcich špekulácií a má sa opierať o výsledky vedy. Sformovalo a viaceré konkrétnejších predstáv o jeho uplatnení.
- T. Hobbes (1632-1728) - moderný štát ako osvietenská absolútna monarchia, ktorej sa jednotlivec musí podriaďovať, aby sa potlačili jeho prirodzené egoistické sklony.
- J. Locke (1632-1704) - naproti tomu sformuloval koncept zmluvy medzi občanom a štátom, podľa ktorého sa ľudia podriadením štátnej moci nevzdávajú všetkých práv, ale štátu prenechávajú len tie svoje prirodzené práva, ktorých postúpenie je potrebné na efektívnu správu vecí verejných. Výmenou za to sa tieto prirodzené práva menia na občianske práva, vrátane práva spolurozhodovať o chode štátu.

ŠTÁT V PREDSTAVÁCH NAJVÝZNAMNEJŠÍCH RENESANČNÝCH A OSVIETENECKÝCH MYSLITEĽOV - pokračovanie

- E. M. Voltaire (1694-1778) argumentoval vznik štátu ako produkt historického vývoja a zmluvný pôvod štátu odmietol.
- Ch. deMontesquieu (1689-1775) vysvetľoval príčiny rozdielných foriem štátu v jednotlivých krajinách rozdielnymi prírodnými a spoločenskými podmienkami v ich historickom vývoji. Zdôraznil nevyhnutnosť individuálnej slobody, vzájomnú závislosť štátov, potrebu múdrych a rešpektovaných zákonov, delbu moci v štáte.
- Prínos J. J. Rousseau (1712-1778) do diskurzu o štáte bol najmä v tom, že k zdôrazňovaniu rozumu priradil potrebu citu, najmä súcitu s blížnym, a že ako prvý od seba odlíšil spoločnosť a štát.
- I. Kant (1724-1804) a G. F. Hegel (1770-1831) prispeli k rozvinutiu etického obsahu štátu a práva.

PODMIENKY VZNIKU SOCIÁLNEHO ŠTÁTU

- Vznik sa spája s Bismarkovými sociálnymi zákonmi – nie altruizmus ale ako hrádza proti možným revolučným výbuchom
- široké rozvinutie – vplyv reminiscencií na Veľkú krízu a katastrofálne ekonomické a sociál. dôsledky 2. svetovej vojny
- prvý program sociálnej politiky, ešte počas vojny anglický ek. Beveridge (zabezpečiť obyv. „od kolísky až po hrob“, komplexné sociálne, najmä materiálne zabezpečenie, proti chorobnosti, nevzdelanosti chudobe prebudovanie a zjednotenie sociálneho poistenia
- 25 rokov – najdlhší, najdynamickejší neprerušovaný rast – priaznivý pre sociálnu sféru a opačne – európsky sociálny model, ani v USA postroosveltovskej dobe sa nereštauroval pôvodný „čistý trh“

GLOBALIZÁCIA A HLBOKÉ PREMENY ŠTÁTU

- 70. – 80. roky – ropné šoky potravinová kríza AP technologická revolúcia – čas a priestor „bezbarierové“ globálne podnikanie
- Vytvorili sa podmienky pre intenzívny nástup globalizácie v 80. 90. rokoch, liberalizácia, deregulácia, prekážky globálneho rozvíjania ek. aktivít
- Globalizácia spôsobila prevratné inštitucionálne zmeny – štát a TNK
- TNK sa stali kľúčovými aktérmi globálneho diania, vysokokoncentrovaná moc kombinovaná s celoplanetárnou pohyblivosťou a flexibilitou komplexu – účinný tlak na prevzatie sociálnych a environmentálnych nákl.
- Štát a KV, eliminácia MVEV, asymetria využívania KV
- Extrémny nárast polarizácie, nedostatočný zhodnocovaní priestor, financializácia, dopyt
- Odpútavanie ekonomickej moci od štátu, z tvorcu na účastníka súťaže
- V skutočnosti sa zakladali podmienky pre frontálny útok na sociálnu sféru a odbúravanie rôznych podôb sociálneho štátu

DÔSLEDKY INVERZIE ÚLOH NÁRODNÝCH ŠTÁTOV A TNK

Inverzia úloh národných štátov a podnikateľských subjektov však má nasledovné dôsledky:

- zmäkčuje podmienky podnikovej sféry na dosahovanie konkurencieschopnosti, zapája štáty do dosahovania jej dobrých výsledkov;
- spravidla sa zväčšuje tlak na štát v oblasti verejných financií – znižovanie príjmov (znižovanie daní, odvodov a pod.) a zvyšovanie výdavkov podporujúcich konkurencieschopnosť, výskum, vzdelanie, infraštruktúru a pod.;
- vytvára sa asymetria medzi právami TNK na jednej a povinnosťami štátu na druhej strane;
- dlhodobé účinky takto presadzovanej zmeny úlohy štátu pôsobia deštruktívne na sociálnu súdržnosť a politickú stabilitu;
- v súťaži o maximálnu konkurencieschopnosť štátov je hlboký rozpor medzi úlohou tvorca pravidiel hry hospodárskej súťaže pre podniky na jeho území a úlohou účastníka súťaže o priazeň podnikovej sféry v globálnom meradle.

MINIMALIZÁCIA ALEBO MODERNIZÁCIA ŠTÁTU V EKONOMIKE A SPOLOČNOSTI

- Nevyhnutnosť zrealnenia pohľadu na štát, vízia, Stratégia príčiny globálnej krízy a účinnosť krízových a pokrízových AP
- Neoliberálny prúd a trhový fundamentalizmus – hrubé deformácie a dezinterpretácie vymedzovania charakteru a funkcií štátu v ekonomike, osobitne v sociálnej oblasti
- Odbúravanie Minimalizácia, „silný“ a slabý“ štát – zavádzajúce, dobré, horšie a zle fungujúce štáty – zlyháva politika
- Podstatné – či je funkčný vo vzťahu konkrétne historickým podmienkam a či sa včas a adekvátne prispôsobuje ich zmenám

CELKOVÉ VLÁDNE VÝDAVKY AKO PERCENTO HDP V BEŽNÝCH CENÁCH 1913-1999

	1913	1938	1950	1973	1999
Francúzsko	8,9	23,2	27,6	38,8	52,4
Nemecko	17,7	42,4	30,4	42,0	47,6
Holandsko	8,2*	21,7	26,8	45,5	43,8
Veľká Británia	13,3	28,8	34,2	41,5	39,7
aritmetický priemer	12,0	29,0	29,8	42,0	45,9
USA	8,0	19,8	21,4	31,1	30,1
Japonsko	14,2	30,3	19,8	22,9	38,1

* - 1910

Zdroj: Maddison, The World Economy: A millennial perspective, 2001.

Pole pôsobnosti štátu - funkcie

Minimálna funkcia

- Výroba statkov vhodných pre spoločnosť
- Obrana, vláda zákona a poriadku
- Ochrana vlastníckych práv
- Makroekonomické zásahy
- Verejná zdravotná starostlivosť
- Zlepšovanie ekvity
 - Ochrana chudobných, programy, pomoc pri katastrofách

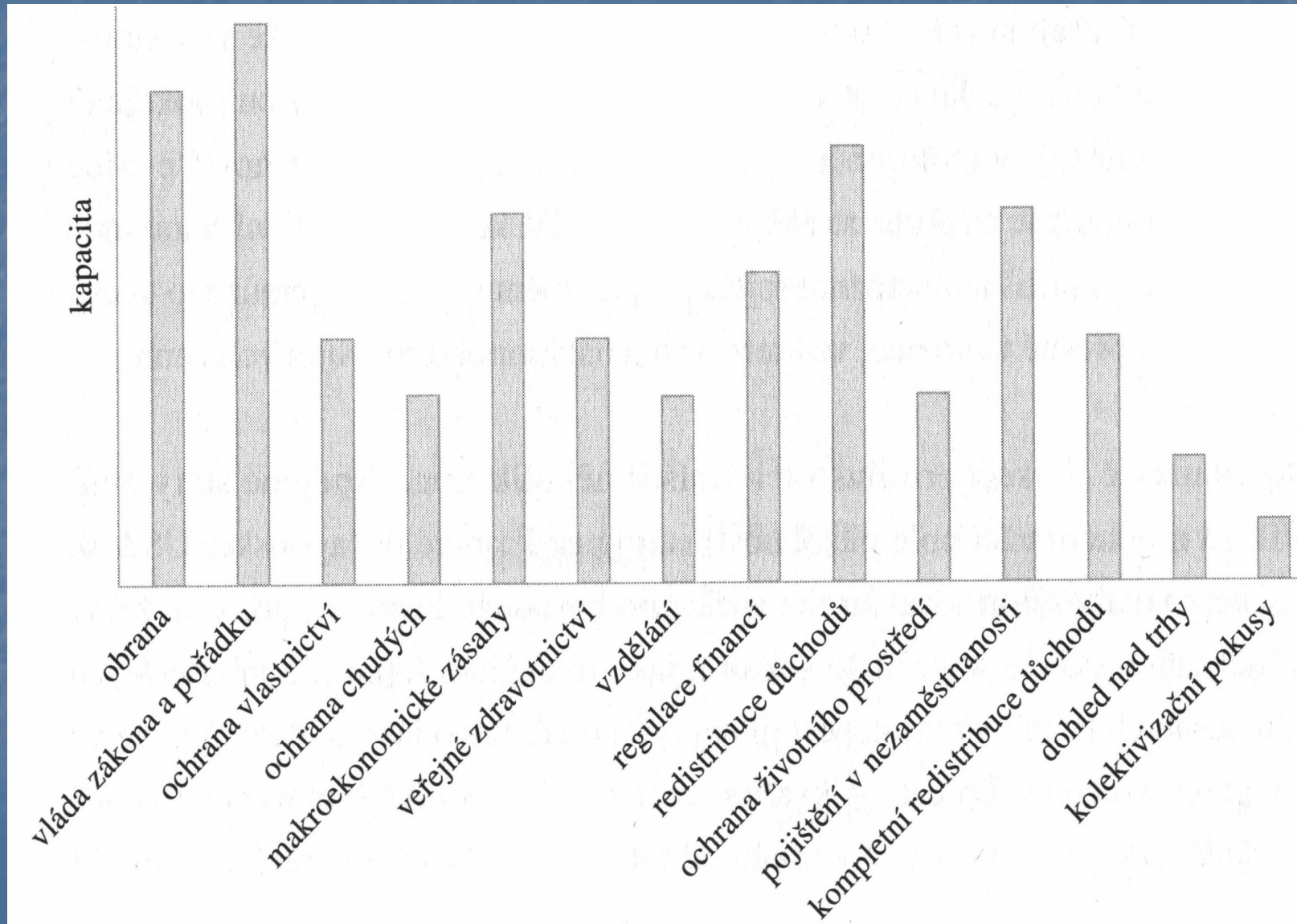
Stredne dôležité funkcie

- Riešenie externalít
- Vzdelanie, životné prostredie
 - Regulácia monopolov, regulácia verejných služieb
- Rekvalifikačné programy a distribúcia informácií
 - Poistenie a regulácia financií
 - Sociálne poistenie

Nadštandardné funkcie

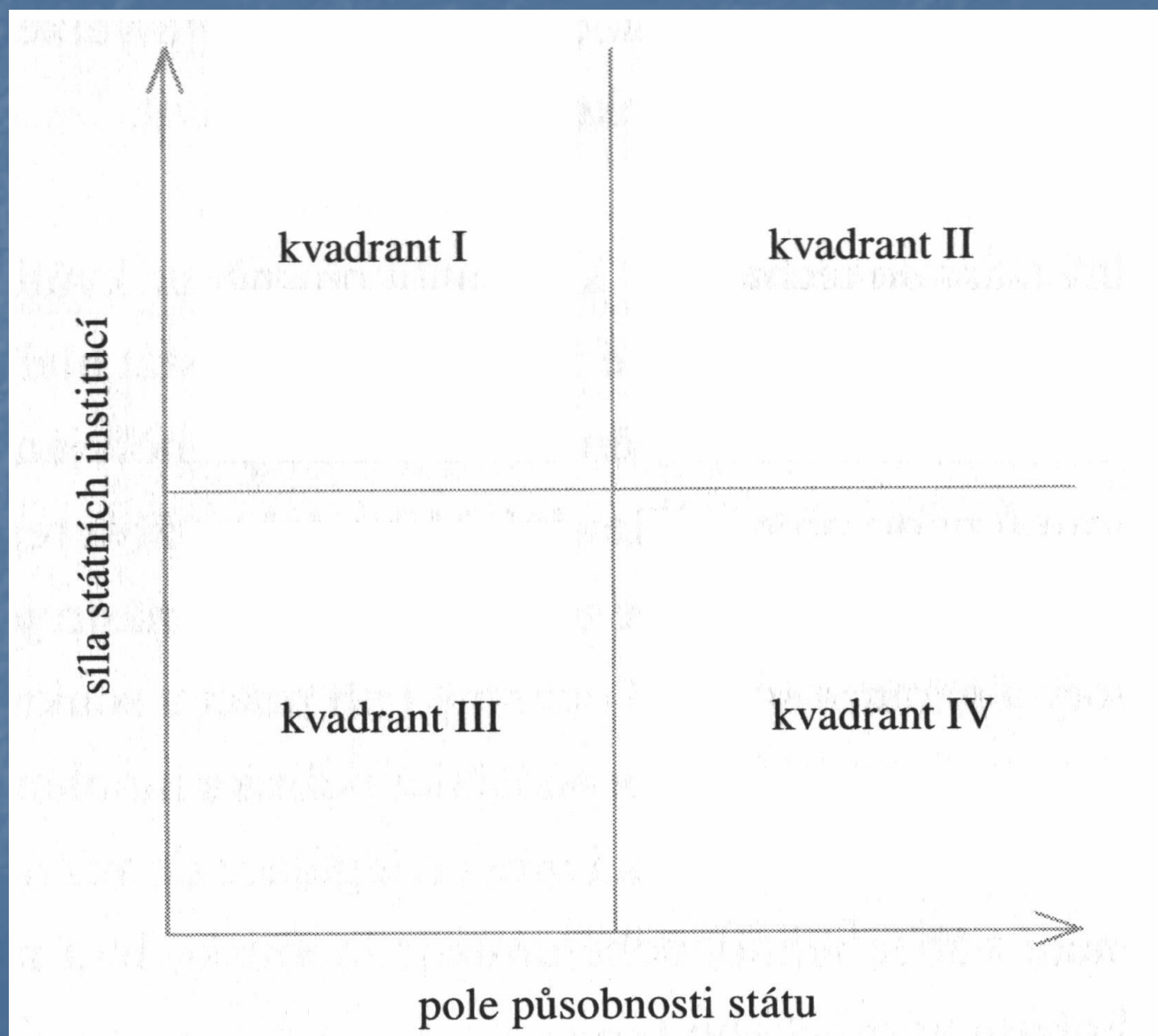
- Zásahy do súkromnej sféry
- Hospodárska politika, dohľad nad trhmi, kolektivizačné pokusy
- Redistribúcia bohatstva, kompletná redistribúcia dôchodkov

Kapacita štátu (hypotetická ilustrácia)

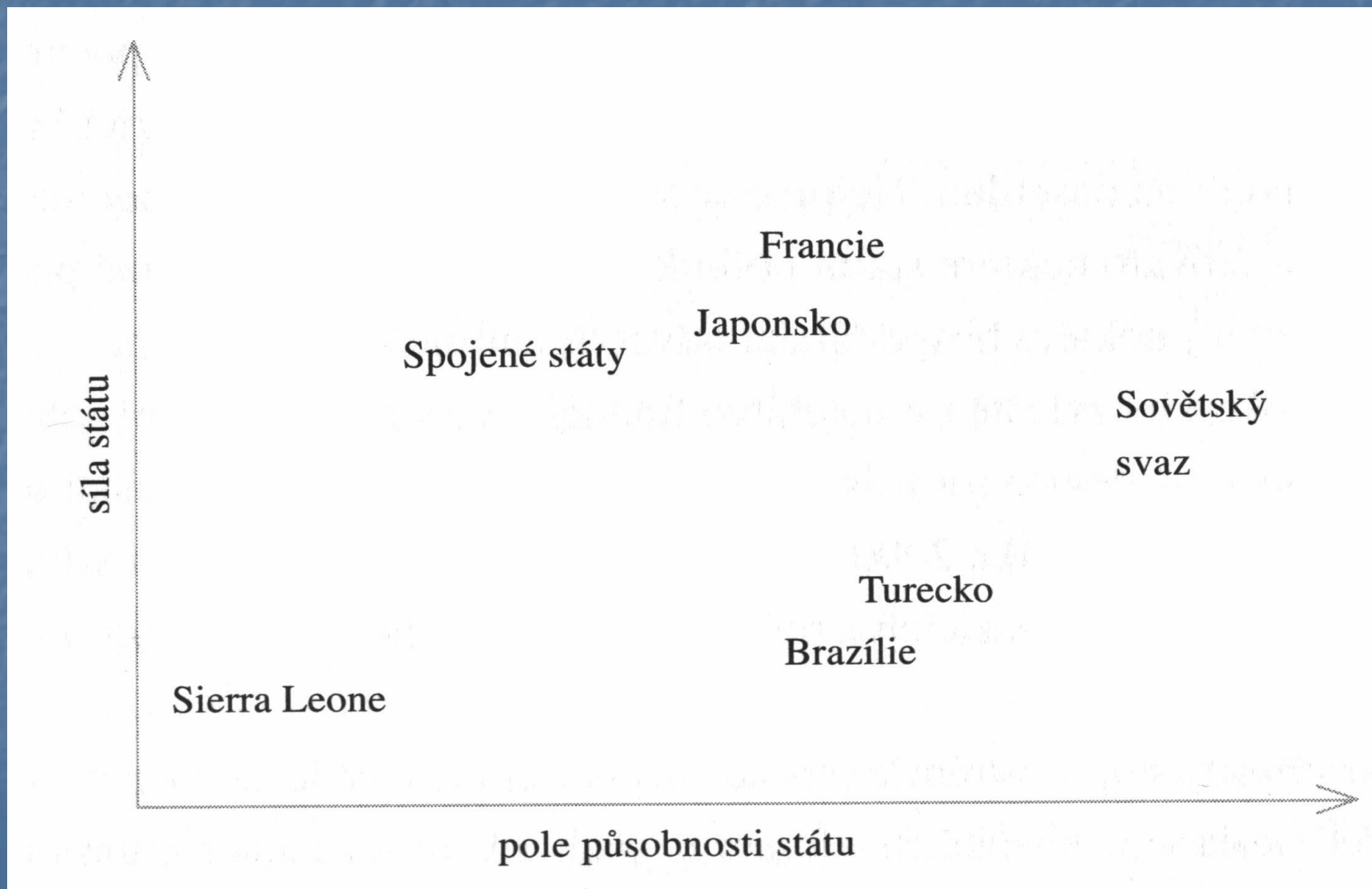

funkcie

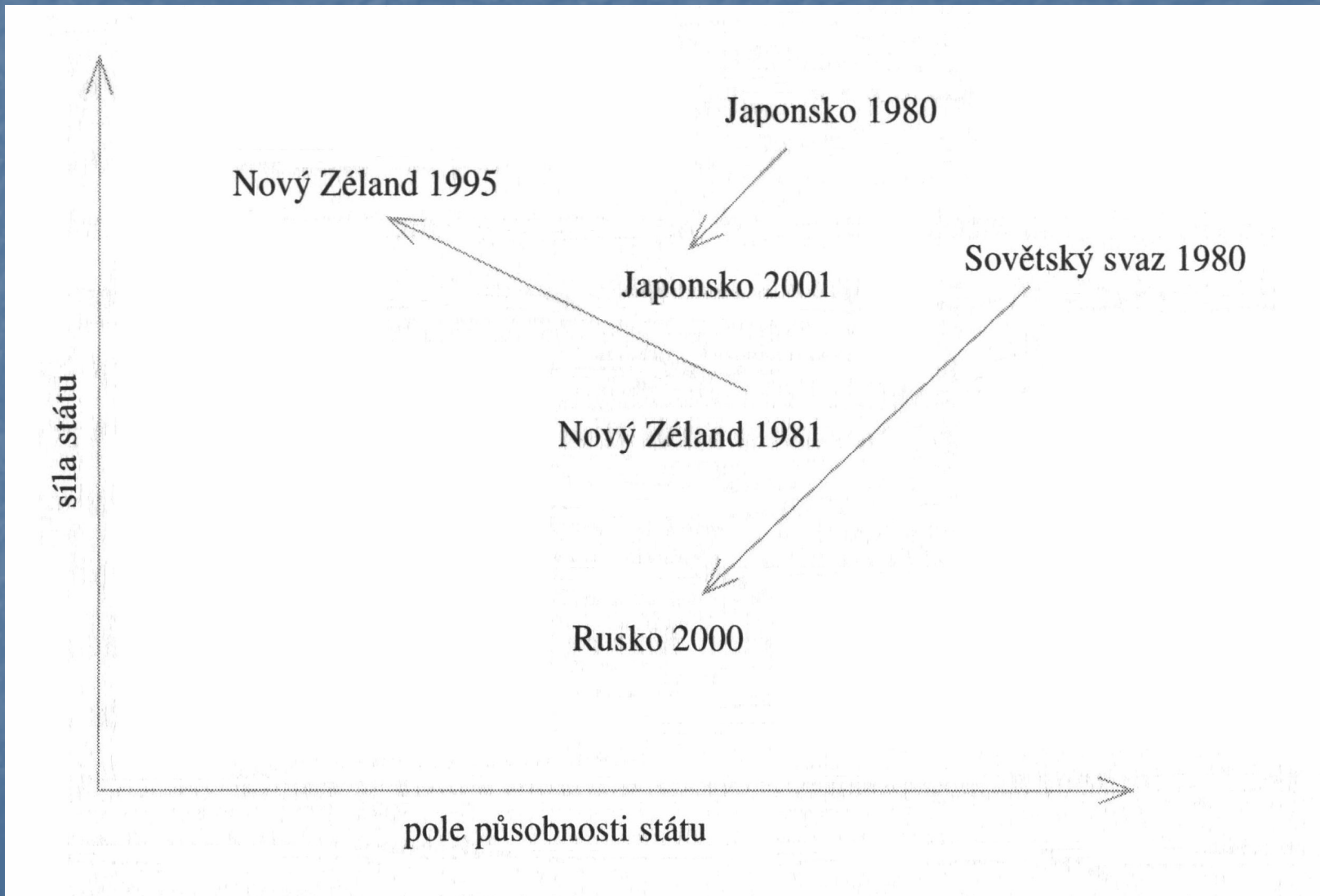
Matrica poľa pôsobnosti a kapacity štátu

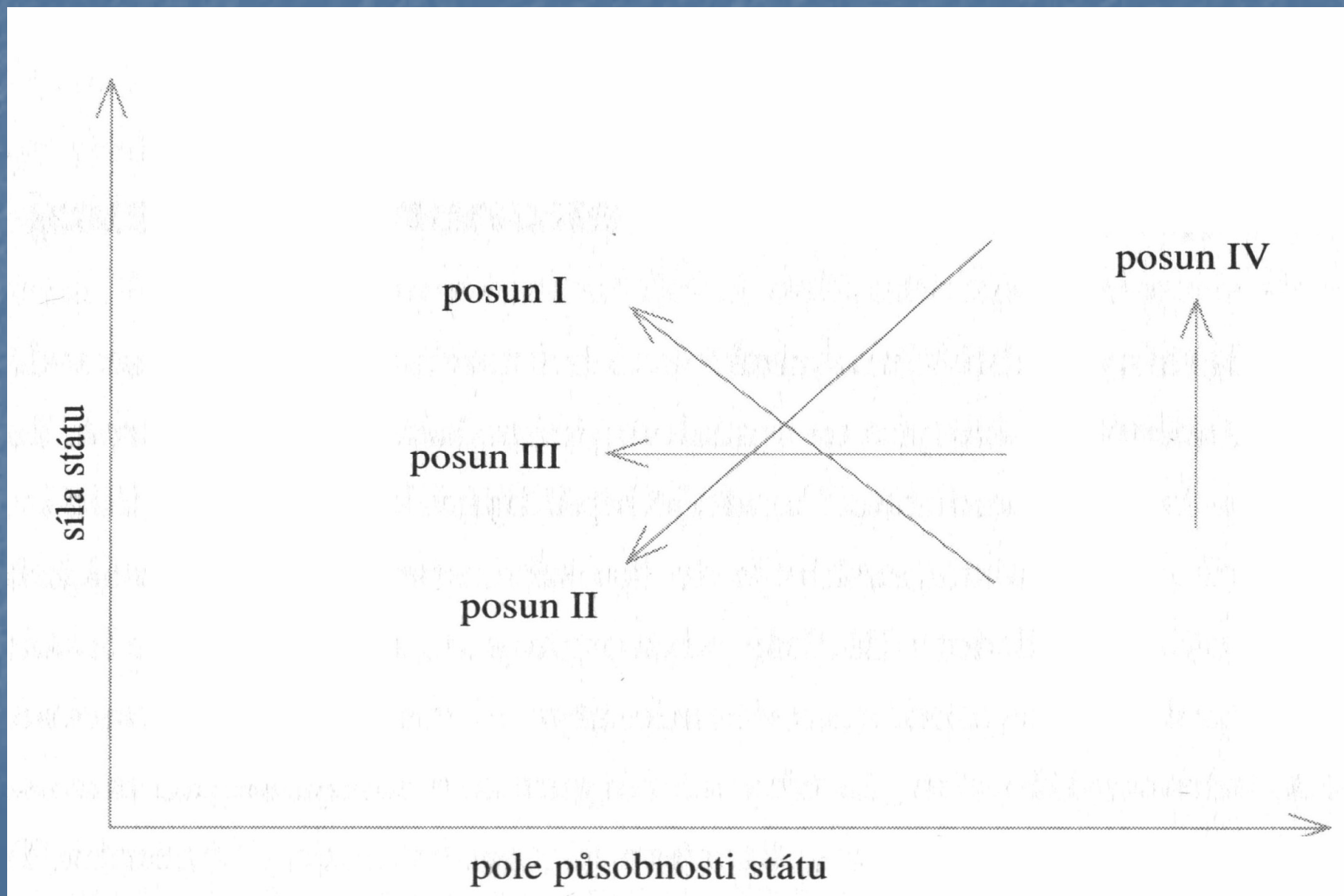
Hypotetický príklad matrice poľa pôsobnosti a kapacity štátov

Hypotetický príklad zmien poľa pôsobnosti a kapacity štátov

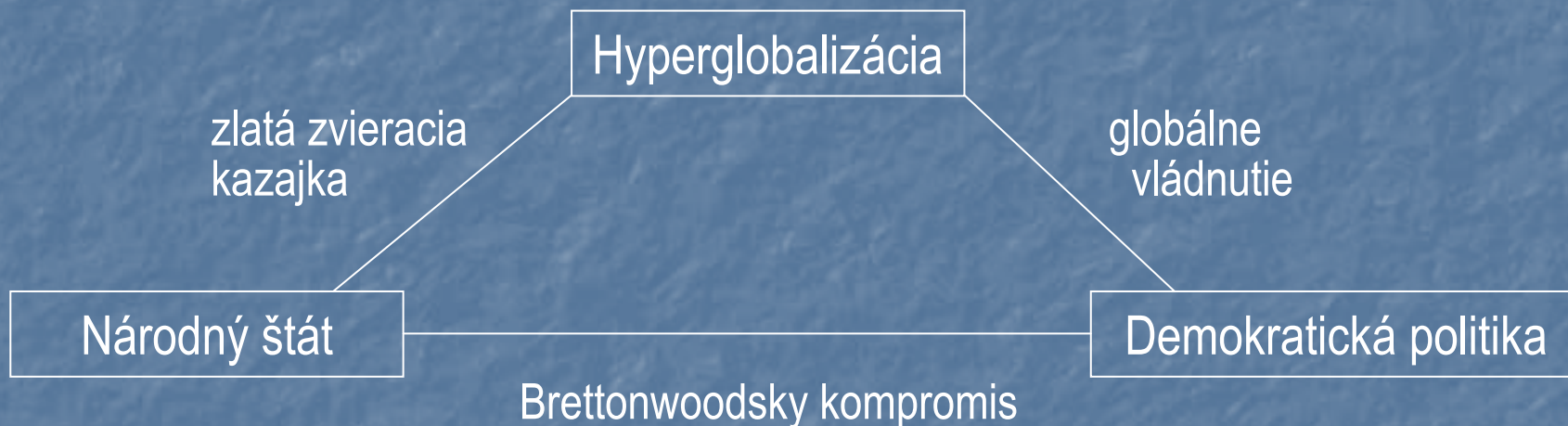
Hypotetický príklad výsledkov reforiem na pole pôsobnosti a kapacity štátov

OD HYPERGLOBALIZÁCIE K VYVÁŽENEJ GLOBALIZÁCI

Dani Rodrik

The Globalization Paradox. Why Global Markets, States and Democracy Can't Coexist Oxford, 2011

Vo svete je príliš veľa národnoštátnej diverzity, aby sa dala vtesnať do „pokrustovej postele“ univerzálnych pravidiel. Súčasne môžu plnohodnotne existovať len 2, forsírovanie jedného limituje jeden, alebo aj dva ostatné.

OD HYPERGLOBALIZÁCIE K VYVÁŽENEJ GLOBALIZÁCI

(pokračovanie)

- trhy a štát dynamická jednotka, trhy seba negenerujú, neregulujú, nestabilizujú a nerobia sa udržateľnými
- demokratické vládnutie ukotvené v štáte a dohľadne zostanú transnacionálne pravidlá – funkčne spájať rozdielne potreby a preferencie štátov – v logike GATT (nediskriminácia, najvyššie výhody)
- k prosperite nie je „jedna cesta“ – inštitúcie zodpovedajúce národným podmienkam
- právo na vlastné sociálne usporiadanie reguláciu a inštitúcie namiesto poučovania a diktátu investorov, medzinárodné dohody prínos k integrite domáceho demokratického procesu, nie jeho náhrade
- rozlišovať ochranu vlastných hodnôt od vnucovania iným
- akcent na funkciu štátov neznamena vzdať sa medzinárodných pravidiel

SYSTÉMOVÉ ALTERNATÍVY KAPITALIZMU ALEBO KONVERGENČNE SYSTÉMOVÉ VARIANTY

- ideologická interpretácia kapitalizmu a socializmu (komunizmu) ako absolútne vylučujúcich protikladov – ovplyvňovanie, zblížovanie a prelínanie systémotvorných prvkov
- v 60. rozvoj teórií konvergencie spoločenských systémov. Ucelene ju sformuloval J. Galbraith ako syntézu inštitucionalizmu (Veblen) a keynesovej makroekonómie – transformačné premeny kapitalizmu a existencia soc.
- fungovanie veľkých korporácií alternatíva trhovej regulácie; vyvažujúca sily (iné korporácie, odbory, organizácie)
- hlboký rozpor medzi spôsobom uspokojovania súkromných a verejných potrieb
- riešenie – účinná spoločenská regulácia ekonomiky – realokácia zdrojov do verejného sektora
- štát sa musí vymaniť z područia korporácií – spoločenský záujem
- Stiglitzove závery – rôzne druhy trhových ekonomík
- Rodrik – národno-štátna diverzita

ODHALOVANIE CIELENE DEFORMOVANÁCH KONCEPCIÍ VO VÄZBE NA HOSPODÁRSKO-POLITICKÚ PRAX

- táto línia inovácie – najbezprostrednejšia interakcia na záujmy určujúcich globálnych hráčov a inštitúcií a aktérov HP štátov
- od 80. stupňujúci tlak na systémové okýptovanie sociálneho štátu
- vedeckú fundáciu mali dodávať a dodnes dodávajú rôzne odtiene koncepcie trhového fundamentalizmu,
- konfrontácia európskeho sociálneho a amerického neoliberálneho
- kríza európskeho sociálneho modelu
- prístupy k „riešeniu“ dlhovej krízy

KONFRONTÁCIA EURÓPSKEHO SOCIÁLNEHO A AMERICKÉHO NEOLIBERÁLNEHO MODELU

- do polovice 90. rokov bola západná Európa úspešnejšia, rozdiel v produktivite bol po vojne ani nie polovica úrovne USA prakticky prekonal na rozdiel 5 %
- v USA sa od 80. rokov presadil neoliberálny model, ktorému globalizácia otvorila nebývalý priestor
- od polovice 90. rokov – súbeh hlbokých zmien a zvrát v kľúčových podmienkach, čo ohrozilo sociálny model, 50 % podiel sekundárneho sektoru vystriedal 70 % podiel terciáru, ZES, intelektualizácia výrobkov i služieb, účinnosť investícií do znalostných faktorov TNK
- TNK – rozhodujúci podiel výdavkov $V + V$, najviac amerických, USA absolútne (1,8 krát) i relatívne (2,4 krát) najväčšie 2,7 %, EU – 1,9 %
- od 90. USA štvornásobne zvýšili rast TFP, EÚ spomalila z 0,5 na 0,2

KRÍZA EURÓPSKEHO SOCIÁLNEHO MODELU

- inovačný a globalizačný predstih TNK USA – prvá príčina
- druhá – nové civilizačné trendy postindustriálneho rozvoja – výdavky na vzdelanie – predlžovanie, sociálnu sféru, kvalitu života, zdravie, ozdravovanie a ochranu životného prostredia
- rast týchto výdavkov bez ohľadu – či solidárne alebo trhovým spôsobom
- rozpor medzi predbiehaním výdavkov sociálneho modelu a výkonnosťou
- tlak na odbúravanie výdavkov politika USA – kurzová a rozpočtová, proexportná a antiimportná, politický tlak MMF, SB a OECD
- „argumenty“ – ignoroval sa objektívny rast výdavkov, „plytvavosť“, zneužívanie“
- „riešenie“ – obmedzovanie a prevedenie na trhovú režim (privatizácia)
- 2. línia – znižovanie daní – hlavný spôsob urýchľovania rastu
- M. Pick – K. Aiginger – plytvavosť ani nie 1/10 zvyšovania výdavkov, súkromné – väčšie riziká, nákladnejšie a menej dostupné
- znižovanie dani – extenzívny rast a mnohonásobne menej ako znalostné

MODERNIZÁCIA ŠTÁTU CESTOU ZNALOSTNE SOCIÁLNEHO MODELU

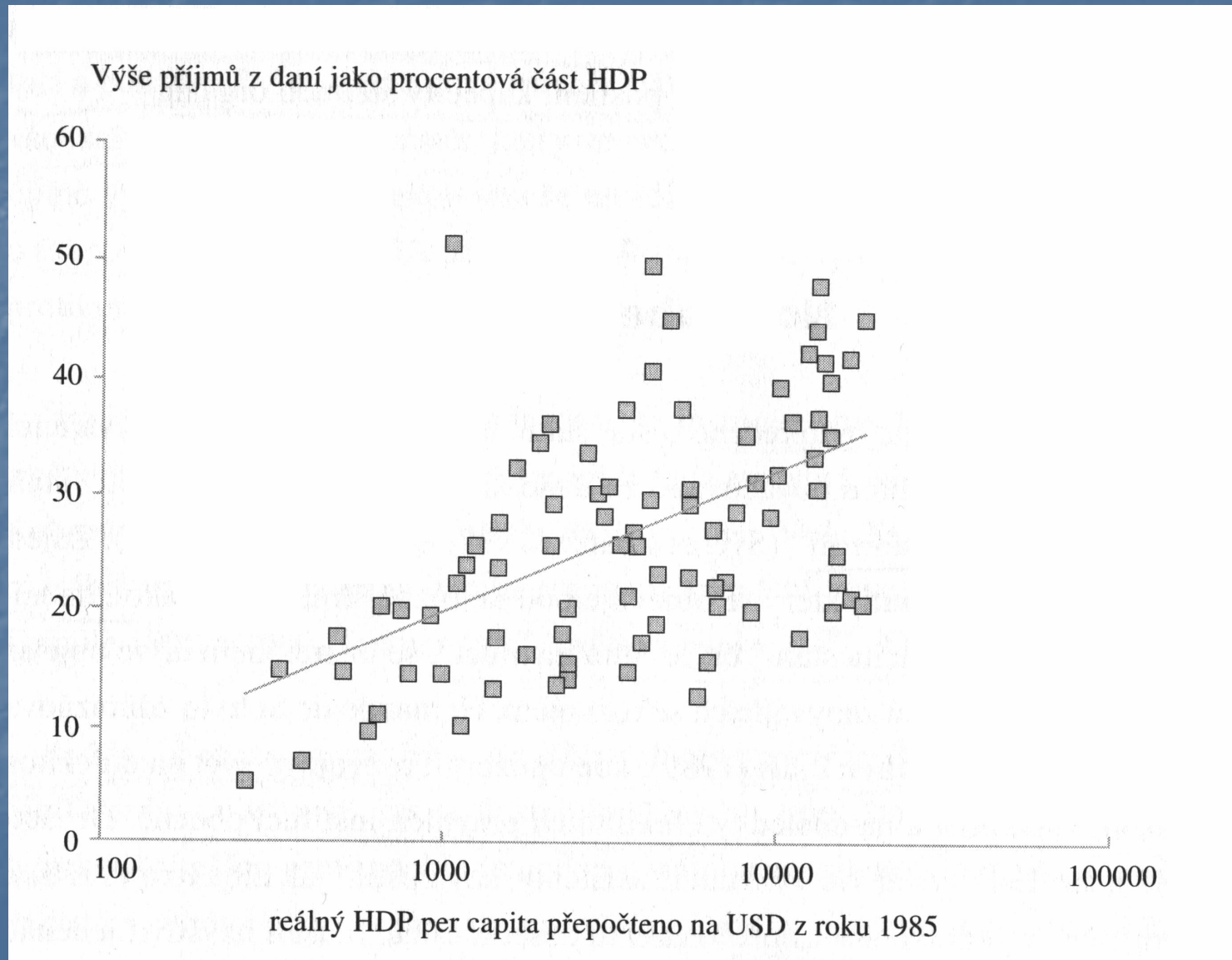
- rozpor výdavky – výkonnosť zdanlivo opodstatňoval neoliberalný model
- pohľad do „vnútra“ európskeho sociálneho modelu – 4 homogénne nástupnícke modely – znalostne sociálny; zadržovací (Nemecko, Francúzsko, Taliansko), hybridný (V. Británia) a ultraliberálny doháňací (ČR, MR, PR) – SR, pobaltské
- miera prerozdelenia na sociálnu a zdravotnú ochranu, špecifiká
- komparatívna analýza – ek. a sociálne najúspešnejší – znalostne sociálny solidárne rozvíjanie znalostnej modernizácie, krízu prekonal intenzívnym zvyšovaním výkonnosti znalostnou cestou, výrazné zvýšenie výdavkov na výskum a vzdelanie 2001 – 11 % HDP – o 4 p.b. vyššie ako ostatné
- KV – k trhovej motivácii, soc. súdržnosti, intelektualizovaná drahá práca
- predstihol aj neoliberalne znalostný model USA v produktivite aj TFP
- perspektívnosť a K aj v kríze

PODIEL DANÍ A PRÍJMOV VLÁDY NA HDP VYBRANÝCH KRAJÍN (ROK 2009)

Krajina	Podiel celkových príjmov vlády (aj nedaňových) na HDP	Podiel daní (bez sociálneho poistenia) na HDP	Deficity rozpočtov krajín za rok 2009 k HDP
Španielsko	34,7 %	18,7 %	-11,2 %
Portugalsko	41,6 %	22,2 %	-9,4 %
Írsko	34,1 %	21,5 %	-14,3 %
Grécko	36,9 %	19,3 %	-13,5 %
Nemecko	44,3 %	23,6 %	-3,3 %
Francúzsko	48,1 %	24,9 %	-7,6 %
Dánsko	55,8 %	47,1 %	-2,8 %
Fínsko	53,2 %	29,9 %	-2,4 %
Švédsko	55,7 %	35,9 %	-0,8 %

Zdroj: Government Finance Statistics, Eurostat, 2010/1

Úspěšnost' výberu daní a HDP/obyv.

SVET A GLOBÁLNA SUPERKORPORÁCIA

- Univerzita Zürich in New Scientist
 - spracovanie gigantickej databázy
- 37 000 000 firiem a investorov
- prepojenia umožňujú kontrolu SE
- 43 060 TNK – spoločné aktíva
- model rozdeľovania ekonomického vplyvu
- 1 318 TNK – jadro, mimoriadne tesné spojenia
- prevyšujú 20 % svetového zisku, no
- ovládajú väčšinu svetových spoločností a
- reálne ovládajú až 60 % svetových príjmov
- Ich aktíva sú tak vzájomne prepojené, že tento
- 147 TNK – super jadro
- neoficiálny finančný konglomerát má kontrolu
- nad 40 % celosvetového bohatstva korporácií

„Realita je natoľko komplikovaná, že sme museli vpustiť od dogiem ako napr. teória sprisahania alebo teória voľného trhu“ J. Glattfelder

Michael Morris: Was Sie nicht wissen sollen! AMADEUS 2011

Co nesmíte vědět! ANCH BOOKS, Bratislava 2012

- Konkrétne historická deskripcia toho, ako sa vygenerovali mocenské štruktúry ovládajúce čoraz viac vývoj sveta, usilujúce o NEP
- Neviditeľná vláda – malá skupinka (rodinné klany), ktorá prostredníctvom peňazí a bánk ovláda nielen hospodárstvo, ale aj nadnárodné organizácie, OSN, SB, MMF, značnú časť médií, vedy, školstva, či dokonca manipuláciou počasia
- Hĺbková analýza peňažníctva – peniaze skôr ako platidlo sú prostriedok k vytváraniu moci a útlaku, banky si môžu peniaze slobodne vymýšľať ako to robia, komu patria, komu to prináša úžitok citát s. 86-7
- Podstatné sú dve veci: kto ovláda nekryté peniaze; plnohodnotné peniaze

Michael Morris: Was Sie nicht wissen sollen! AMADEUS 2011

Co nesmíte vědět! ANCH BOOKS, Bratislava 2012 – pokrač.

- Predstava mechanizmu moci
- Abraham Lincoln 1861-65 vojna S-V; úvery za 25-26%, zákon o tlačenie nekrytých peňazí (400 mil. \$) – zavraždený, zákon zrušený
- James A. Garfield 20. prezident 1881 – mena krytá zlatom a striebrom †
- William McKinley 25. prezident 1901 – vyžadoval zlatý štandard †
- J. F. Kenedy 4. 6. 1963 prezidentský výnos – vydávanie bankoviek krytých rezervami MF – pravý dolár Kenedyho doláre 22. 11. 1963 zavraždený J. Johnson ich ihneď stiahol – a už žiadny prezident si netrúfol postupovať voči „neviditeľnej vláde“ bankárov
- Fed – vyšachovať konkurenciu a dostať peňažníctvo pod kontrolu veľkých 23. 12. 1993 zdrvený a zlomený Woodrov Wilson podpísal zákon o Fede, ktorý pripravilo 7 mužov, zastupujúcich 4 klany Rotschild, Rockefeller, Morgan, Warburg (citát s. 120)

Michael Morris: Was Sie nicht wissen sollen! AMADEUS 2011

Co nesmíte vědět! ANCH BOOKS, Bratislava 2012 – pokrač.

- Bretton Woods – dohoda popri Fede najväčší podvod a lož v hospodárskych dejinách sveta – jednoduchý trik ovládnutie sveta
- Spojenci USA, Francia, Anglia, Rusko + 40 štátov od 1. - 23. 7. 1944
- Dolár bol hlavnou svetou menovu – kurzy nár. menám sa neustále menili
- 2 plány Keynes Bancor – svetová mena pre obchod + doma vlastná mena White – americký dolár – uisťovanie, že je krytý zlatom (Nemecko, Rakúska, Japonska + vyvlastnenie v USA) – pevný kurz nár. mien k doláru, ceny zlata, diamantov, striebra, ropy; doláre nevydávajú USA, ale súkromní bankári
- Štáty sa na USD ako svetovej mene nielen nedohodli, ale o tom sa ani vôbec nejednalo. USA v noci prepísali dokumenty slovo „zlato“ doplnili o opciiu „alebo americký dolár“. V. Británia – podvod; štáty mohli USD z obchodu vymieňať za zlato (35 za uncu) pre FED nebolo žiadne obmedzenie pre množstvo USD ani povinnosť preukazovať zlaté rezervy. 1973 – rozpad, hodnota USD v 2003 len 5 % hodnoty z 1913